

Protokół

3. posiedzenia, 5. sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 15. stycznia 1894.

Początek posiedzenia o godzinie 11. minut 33 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. O. Eustachy książę Sanguszko.

Sekretarze: Dr. Paszkowski, X. Mikołaj Siczynski, Jan Duklan Słonecki i Jan Trzeciński.

Obecnych posłów 100.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Radaea dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Sekretarz Paszkowski odczytuje spis petycyi wniesionych posiedzeń 15. stycznia b. r., które Izba przydziela następującym komisjom:

Komisji budżetowej L. s.: 113, 119, 121, 125, 126.

Po odczytaniu petycyi L. s. 127 przemawia p. Huryk, popierając tę petycę.

Izba przydziela petycę L. s. 127 komisji budżetowej.

Następnie przydziela Izba następujące petyce komisji budżetowej L. s.: 154, 163, 165, 166, 168, 169, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 194, 195, 196, 197, 198, 200, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 213, 215, 216, 218, 220, 221, 225, 226, 227, 228, 233, 234, 236, 237;

Komisji administracyjnej L. s.: 114, 115, 118, 120, 191;

Komisji petycyjnej L. s.: 116, 167, 170, 178, 189, 202, 214, 222, 231;

Komisji gospodarstwa krajowego L. s.: 117, 123, 171, 192;

Komisji drogowej L. s.: 122, 217;

Komisji szkolnej L. s.: 124, 149, 150, 151, 152, 153, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 164, 190, 193, 199, 212, 223, 229, 230;

Komisji gminnej L. s.: 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 201, 219, 224, 232.

Marszałek podaje do wiadomości Izby, że protokoły pierwszego i drugiego posiedzenia są złożone w biurze sejmowem do przejrzania.

Marszałek powiadamia Izbę, że udzielił p. Szczepanowskiemu trzechdniowego urlopu.

Marszałek podaje do wiadomości Izby wynik ukonstytuowania się następujących komisji:

I. Komisya budżetowa:

Przewodniczący: J. E. p. Dunajewski.

Zastępcy przewodniczącego: p. Stanisław hr. Badeni i Jan hr. Stadnicki.

Sekretarze: p. Scipio i p. Paszkowski.

II. Komisya szkolna:

Przewodniczący: J. E. p. Ks. Czartoryski.

Zastępca przewodniczącego: p. Stanisław hr. Tarnowski (starszy).

Sekretarze: p. Rajski i członek sejmku rektor Ćwikliński.

III. Komisya drogowa:

Przewodniczący: p. Męciński.

Zastępca przewodniczącego: poseł Gustaw Romer.

Sekretarz: p. Franciszek Jędrzejowicz.

IV. Komisya administracyjna:

Przewodniczący: J. E. p. Zaleski.

Zastępca przewodniczącego: p. Szczęsny hr. Koziębrodzki.

Sekretarze: p. Mikołaj Torosiewicz i p. Trzeciecki.

W sprawie formalnej przemawia J. E. p. Zaleski i wnosi uzupełnienie składu komisji administracyjnej przez wybór jednego członka w miejsce J. E. p. Ziemiałkowskiego, który z powodu choroby otrzymał urlop na cały czas bieżącej sesji.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek.

Marszałek oznajmia, że uzupełniający wybór jednego członka komisji administracyjnej umieści na porządku dziennym najbliższego posiedzenia.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o popieraniu kultury krajowej na polu budowli wodnych.

Sprawozdawca p. Wereszczyński, uwolniony od czytania sprawozdania wnosi przekazanie tego przedmiotu komisji gospodarstwa krajowego.

Izba bez rozprawy uchwała zgodnie z tym wnioskiem.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o wykonywaniu naczelnego nadzoru nad gminami i reprezentacjami powiatowymi w myśl obowiązujących ustaw.

Sprawozdawca p. Wereszczyński, uwolniony od czytania zaznacza, iż w sprawozdaniu tem zaszła omyłka druku na stronie 3. w ostatnim

wierszu od dołu, gdzie zamiast: „wiejskich“ ma być „miejskich“. Po czym wnosi przekazanie tego przedmiotu komisji administracyjnej.

Izba bez rozprawy uchwała zgodnie z wnioskiem powyższym

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie prowizoryum budżetowego na I. kwartał 1894. r.

Sprawozdawca p. Romanowicz, uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedmiotu komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z wnioskiem reorganizacji oddziału manipulacyjnego.

Sprawozdawca p. Chamiec, uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z projektem reformy opłat od spadków na rzecz funduszu szkolnego krajowego.

Sprawozdawca p. Chamiec, uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedmiotu do komisji administracyjnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek sprawozdawcy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zrównania płac urzędników conceptowych Wydziału krajowego z płacami urzędników rządowych.

Sprawozdawca p. Chamiec, uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedmiotu do komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała zgodnie z powyższym wnioskiem komisji.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie urządzenia kursów rolniczych przy szkołach ludowych.

Sprawozdawca p. Chamiec, uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedmiotu komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek sprawozdawcy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie utworzenia w szpitalu św. Łazarza w Krakowie oddziału dla chorób krtani.

Sprawozdawca p. Hoszard, uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedmiotu komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała zgodnie z tym wnioskiem.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Skałkowskiego w sprawie pomocy dla ludności włościańskiej, właścicieli mniejszych folwarków i dzierżawców dotkniętych klęską nieurodzaju.

P. Skałkowski uzasadnia swój wniosek a pod względem formalnym wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała zgodnie z wnioskiem p. Skałkowskiego.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Fruchtmana o przyznanie ulg w wymiarze należitości prawnych od przeniesienia własności.

P. Fruchtman uzasadnia swój wniosek a pod względem formalnym wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji prawniczej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem p. Fruchtmana bez rozprawy.

Następuje:

Wybór uzupełniający jednego członka do komisji gminnej.

Marszałek powołuje na skrutatorów wyboru p. p.: Olpińskiego, X. Hamoraka, Zagórskiego i Skrzyńskiego. Przekonawszy się, że dwu z wymienionych posłów w Izbie nie ma, powołuje Marszałek dodatkowo p. p.: Midowicza i Okuniewskiego.

Podczas obliczania oddanych głosów przez skrutatorów, zarządza Marszałek odczytanie zgłoszonych do łaski marszałkowskiej wniosków.

Sekretarz, poseł Trzecieski, czyta następujący wniosek:

Wniosek.

Wysoki Sejm uchwalić raczy następujący projekt do ustawy.

Ustawa z dnia . . . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o kosztach zakładania i utrzymywania szkół ludowych i o funduszach szkolnych.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Artykuły 14, 18, 19 i 24 ustawy z d. 2. maja 1873 Dz. u. kr. Nr. 250 o zakładaniu i utrzymaniu publicznych szkół ludowych w dotychczasowem brzmieniu zostają uchylone i mają brzmieć, jak następuje:

Art. 14.

Obowiązek zakładania i utrzymywania publicznych szkół ludowych pospolitych ciąży w pierwszym rzędzie na gminach i obszarach dworskich do okręgu jednej szkoły wcielonych.

W razie, jeżeli zasoby miejscowe nie wystarczają, przychodzi im w pomoc fundusz szkolny okręgowy, a względnie krajowy.

Każda gmina i obszar dworski utworzyć mają własny fundusz szkolny miejscowy.

Każdy okręg szkolny będzie miał swój osobny fundusz okręgowy, a oprócz tego ma być utworzony fundusz szkolny krajowy.

Co do kosztów zakładania i utrzymywania szkół wydziałowych, obowiązują postanowienia art. 5.

Art. 18.

Jeżeli dochody miejscowego funduszu szkolnego wymienione w art. 15 a, b, c, nie wystarczają na opłacenie nauczycieli szkół ludowych pospolitych i tych wydziałowych, które istniały już przed wejściem w wykonanie ustawy z dnia 2. lutego 1885 Dz. u. kr. Nr. 29., obowiązane są gminy i obszary dworskie do wnoszenia na ten cel do miejscowego funduszu szkolnego dodatków pieniężnych aż do 6% całej należitości wszystkich podatków stałych, w gminie lub na obszarze dworskim opłacanych, o ileby to, co na mocy dawniejszych zobowiązań, bądź

to w naturze, bądź to w gotowych pieniądzech, gmina lub obszar dworski na utrzymanie nauczyciela już uiszczają, nie dorównywało oznaczonym powyżej procentom.

Art. 19.

Zasiłku z funduszków szkolnych okręgowych a względnie krajowych na pokrycie niedoboru w dochodach przeznaczonych na utrzymanie nauczycieli (Art. 18.) ma prawo Rada szkolna miejscowa żądać dopiero wtenczas, gdy wykaże, że to, co gmina i obszar dworski na ten cel, bądź ta na podstawie dawniejszych zobowiązań w naturze lub pieniądzech, bądź to na podstawie Art. 18. niniejszej ustawy opłacają, wynosi przynajmniej 6% całej należności wszystkich podatków stałych.

Co do miast i miasteczek, które posiadają własny majątek zakładowy, orzeka Rada szkolna okręgowa, a względnie Rada szkolna krajowa po wysłuchaniu zdania Wydziału powiatowego a względnie Wydziału krajowego, czy i jaki zasiłek ma im być przyznany z funduszu szkolnego okręgowego lub z funduszu szkolnego krajowego.

Art. 24.

Wszystkie wydatki na wystawienie lub najem, na utrzymanie, wewnętrzne urządzenie, opał, oświetlenie budynków szkolnych, szkół wymienionych w art. 18, jakoteż na wystawienie i utrzymanie albo najem pomieszczeń dla nauczycieli o ile nauczycielom służy do tego prawo, wreszcie na zakupno lub dostarczenie gruntu pod budynki, pole na szkółkę osadową lub pasiekę, ponoszą gminy i obszary dworskie w stosunku w art. 18. za zasadę przyjętą, o ile te wydatki nie są pokryte na podstawie prawomocnych zobowiązań trzecich osób korporacji, zapisów, lub funduszków.

W razach wyjątkowych udzielone będą Radom szkolnym miejscowym na budowę szkół zasiłki lub pożyczki z krajowego funduszu szkolnego.

Dochodów miejscowego funduszu szkolnego (art. 15. a, b, c.) można użyć na potrzeby szkolne w art. 24 wymienione tylko pod warunkami w art. 22 wyrażonymi.

§. 2.

Niniejsza ustawa wchodzi w życie z dniem 1. stycznia 1895 roku.

§. 3.

Wykonanie tej ustawy polecam memu Ministrowi wyznań i oświecenia.

Lwów dnia 15. stycznia 1894.

Stanisław Badeni wnioskodawca.

Tyszkiewicz, Dydyński, J. Męcinski, Zdzisław Skrzyński, Stanisław Stadnicki, Adam Jędrzejowicz, Józef Popowski, Jan Trzecieski, Ćwikliński, Edward Jędrzejowicz, Franciszek Paszkowski, Ed. Micewski, Sękowski, T. Rozwadowski, J. Wiktor, Niezabitowski, Chamiec, J. Puzyna, Bobrzyński, S. Tarnowski (jun.), Szepczycki, Rey, Koziebrodzki, Brykczyński, K. Scipio, Leon Chrzanowski, G. Romer, Gorayski, Pilat, St. Tarnowski (sen.), Stanisław Larysz Niedzielski, Wojciech Dzieduszycki, Zaleski, Skałkowski, Wład. Struszkiewicz, Stanisław Jędrzejowicz, Łączyński, Adam Skrzyński.

Marszałek oznajmia, że z wnioskiem tym postąpi regulaminowo.

Sekretarz, p. Słonecki czyta następujący wniosek:

Wniosek.

Zważywszy, że kasy oszczędności, pobudzając ducha oszczędności i udzielając taniego kredytu, są dzielną dźwignią podniesienia się ekonomicznego kraju, mianowicie warstwy ludności zarobkującej;

zważywszy, że ustanowiony reskryptem c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 19. maja 1893 l. 1139 statut wzorowy dla kas oszczędności sprzeciwia się wymogom ustawy gminnej i ustawy o reprezentacji powiatowej, uchylając wszelką ingerencję władz autonomicznych na zakłady powstałe za poręką i z funduszków gmin i powiatów;

zważywszy, że okoliczność powyższa uniemożliwia albo co najmniej utrudnia zakładanie kas oszczędności w kraju,

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby w porozumieniu z Wydziałem krajowym zmienił statut wzorowy dla kas oszczędności ustanowiony reskryptem

e. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 19. maja 1893 l. 1139 w kierunku zawarowania władzom autonomicznym ingerencji ugruntowanej w ustawach na zarząd rzeczonych zakładów.

Wnioskodawca: Mikołaj Krzysztofowicz w. r.

Wojciech Dzieduszycki, Stanisław Dzieduszycki, Jan Szeptycki, Eustachy Zagórski, Sękowski, Barański, M. Torosiewicz, Wł. Kozłowski, Klemens Dzieduszycki, F. Vivien, Schnell, E. Micewski, I. Puzyna, Czaykowski, Paszkowski.

Sekretarz, p. Trzeciński czyta następujący wniosek:

Wniosek.

Zważywszy, że niektóre przepisy obowiązującej ustawy drogowej są bądź niesłuszne, bądź niejasne, bądź niewystarczające dla skutecznego rozwoju dróg gminnych;

zważywszy, że w szczególności rozkład prestacyi drogowych nie uwzględnia najuboższych warstw ludności, t. zw. chałupników, którzy od numerów domów do takiej samej obowiązani są prestacyi, jak właściciele gruntów;

zważywszy, że przepisy dotyczące prestacyi obszarów dworskich w materiale drzewnym nierównomiernie obciążają obszary dworskie, dają powód do niejednostajnej interpretacyi, a nadto są niewystarczające na zaspokojenie potrzeb administracyi dróg gminnych;

zważywszy, że również przepis o datkach na drogi z powodu nadzwyczajnego zużycia daje możność uchylania się od tych datków licznym przedsiębiorstwom, które do utrzymywania dróg wcale się nie przyczyniają;

zważywszy, że zarządy drogowe w dotychczasowym składzie nie odpowiadają należyte swemu zadaniu;

zważywszy, że zmiana powyższych przepisów jest nagłą; — wnosimy:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Postanowienia §§. 12, 13, 16, 19, ustęp drugi, 26 alinea 5 i ustęp ostatni §. 27 alinea 3, wreszcie §. 28 ustęp trzeci ustawy drogowej z dnia 7. lipca 1885 r. (Dz. u. kr. Nr. 39) przestają, obowiązywać w dotychczasowym brzmieniu i opiewać mają, jak następuje:

§. 12.

Prestacye na rzecz dróg gminnych wymierza się w sposób następujący:

Od każdego numeru domu położonego w gminie wiejskiej lub na obszarze dworskim i od każdej rodziny, a względnie partyi, prowadzącej samoistne gospodarstwo domowe, a zamieszkałej w gminie miejskiej, odrabiać należy rocznie cztery dni piesze. Wydziały powiatowe mogą pojedynczym kontrybuentom zniżyć lub zupełnie odpisywać pomienione prestacye w wypadkach godnych uwzględnienia, podług prawideł uchwalonych przez Radę powiatową, a zatwierdzonych przez Wydział krajowy.

Kto opłaca podatek bezpośredni, przypisany w gminie lub na obszarze dworskim, uiszcza rocznie, oprócz prestacyi powyżej oznaczonej, 3% dodatku do podatków bezpośrednich.

Obszar dworski winien nadto uiszczać co-rocennie z końcem pierwszego kwartału z góry na powiatowy fundusz obiektów sztucznych, istniejących na drogach gminnych, opłatę w wysokości 5% płaconych przez siebie podatków bezpośrednich.

Wolno jednak obszarowi dworskiemu zamiast zapłażenia powyższych 5% w gotowiznie wydać potrzebny i przydatny na budowę lub utrzymanie obiektów sztucznych w obrębie gminy, stanowiącej z nim jedną miejscowość, materiały drzewny lub kamienny.

Jeżeli wartość tego materiału przewyższy 5% rocznych podatków, będzie nadwyżka bonifikowaną, jeżeli zaś tej miary nie osiągnie, brakującą kwotę dopłaci obszar dworski w gotówce.

Koszta dowozu materiału mają być pokryte środkami wskazanymi w §. 11. lit. a) i e).

Zarządowi drogowemu wolno będzie, w razie uznanej przez niego potrzeby, zmienić robotę pieszą na ciągłą, w stosunku trzech dni pieszych do jednego dnia parokonnego, a dwóch dni pieszych do jednego parobydłanego zaprzęgu.

Zamiany takiej żądać można tylko od kontrybuenta, posiadającego potrzebny inwentarz roboczy i uiszczającego prestacyę w naturze.

Gdyby ilość prestacyi w pewnej miejscowości przewyższała potrzebę, natenczas może Rada powiatowa za przyzwoleniem Wydziału krajowego zniżyć na rok jeden wymiar prestacyi.

§. 13.

Ustęp III.

Z opłat uiszczanych przez obszary dworskie w myśl ust. 4. §. 12. tworzonym będzie powiatowy fundusz obiektów sztucznych w powiecie dla dróg gminnych, który to fundusz tylko na budowę i utrzymanie tychże obiektów używanym być może.

Jeżeli fundusz ten wzrośnie do takiej kwoty, że swym kapitałem zabezpiecza pokrycie tychże potrzeb w powiecie w ten sposób, iż na podstawie dziesięcioletniego przecięcia wydatków potrzebom bieżącym odpowiada, — natenczas może Rada powiatowa za przyzwoleniem Wydziału krajowego zniżyć opłaty, względnie prestacye w materyale wszystkich obszarów dworskich w powiecie, lub takowe w całości uchylić na tak długo, jak długo fundusz powyższy poniżej dziesięcioletniego rocznego wydatku nie spadnie.

§. 16.

Każdy do prestacyi obowiązany (§. 12) może się od niej wykupić spłatą jej wartości, na podstawie ceny ustanowionej przez Radę powiatową (§. 26 ust. 5), a to w przeciągu sześciu tygodni od dnia ogłoszenia ceny wykupna.

Obszary dworskie, które chcą zamiast zapłaty 5% podatku w gotówce wydać materyał w naturze (§. 12 ustęp 5), obowiązane są donieść o tem Wydziałowi powiatowemu w tym samym terminie. W przeciwnym razie może Wydział powiatowy zamiany opłaty na prestacyę w materyale nie przyjąć.

§. 19.

Ustęp II.

Kto nieomyconą drogę powiatową lub gminną albo znajdujące się na niej mosty przewożeniem ciężarów, własnymi lub najętymi zaprzęgami, w niezwykły sposób zużywa, obowiązany jest przyczyniać się do kosztów utrzymania, względnie naprawy tejże drogi lub mostu osobnym, odpowiednim do zużycia datkiem. Postanowienie to nie ma zastosowania do użycia drogi na cele wyłącznie rolnicze, jak: przewóz własnych produktów rolnych, użyźnianie gruntów i melioracye.

§. 26.

Rada powiatowa stanowi:

5) o corocznej cenie wykupna prestacyi, oraz o cenie materyału drzewnego i kamiennego

mającego się wydać przez obszary dworskie zamiast opłaty w gotowiźnie (§. 12 ustęp 5) dla całego powiatu lub jego części, a to uchwałą przynajmniej na trzy miesiące przed rozpoczęciem każdego roku administracyjnego powziętą się mającą; wreszcie

6) o pokryciu z funduszu powiatowego nadwyżki kosztów budowy i utrzymania obiektów sztucznych, niepokrytej z powiatowego funduszu tychże obiektów.

§. 27.

Wydział powiatowy:

3) zarządza powiatowym funduszem dróg gminnych i obiektów sztucznych, przedkłada corocznie Radzie powiatowej preliminarz potrzeb, które z tych funduszy mają być pokryte i wyznacza zasiłki w myśl §. 13.

§. 28.

Ustęp III.

Zarząd dróg gminnych wykonywać będzie naczelnik gminy razem z przełożonym obszaru dworskiego pod bezpośredniem kierownictwem delegata Wydziału powiatowego.

Wnioskodawcy:

Franciszek Paszkowski i Stanisław Jędrzejowicz.

Scipio, Dydyński, Józef Popowski, St. Tarnowski junior, S. Koziebrodzki, A. Jędrzejowicz, St. Badeni, Łączyński, St. Tarnowski senior, Wiktor, St. Larysz Niedzielski, T. Rozwadowski, W. Struszkiewicz, E. Raczyński, A. Skrzyński.

Sekretarz p. X. Siczyński czyta następujący wniosek:

Wniosek.

Zważywszy, że zaoktrojowane patentem cesarskim z dnia 26. lutego 1861 roku ustawy o Reprezentacyi krajowej już wtedy nie odpowiadały dostatecznie wymogom sprawiedliwości a obecnie nie odpowiadają jeszcze faktycznym stosunkom dzisiejszego czasu;

zważywszy, że pośredniość wyborów w gminach wiejskich jest uposledzeniem tej kuryi, którego w żaden sposób usprawiedliwić niepodobna;

zważywszy, że w kuryi wiejskiej okręgi wyborcze są przeciętnie za wielkie, a przytem niektóre są dwa a nawet trzy razy większe od innych;

zważywszy, że miasta mają wogóle za mało reprezentantów w Sejmie, a niektóre z nich wciągnięte są do kuryi gmin wiejskich, jakkolwiek mają charakter miejski i zastępców swoich do Rady państwa w kuryi miasta wybierają;

zważywszy, że potrzeba rozszerzenia prawa wyborczego już powszechnie jest uznana, a nawet Rząd wniósł w tym duchu projekt w Radzie państwa;

zważywszy, że z rozszerzeniem prawa wyborczego i powiększeniem liczby wyborców powinna być powiększona i liczba posłów,

podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby wygotował i na pierwszym posiedzeniu najbliższej sesji przedłożył Sejmowi zmianę statutu krajowego i krajowej ordynacji wyborczej w kierunku następującym:

I. Wybory posłów w gminach wiejskich odbywają się bezpośrednio, miejscem wyboru jest każda gmina administracyjna.

II. Prawo czynnego wyboru w miastach i w gminach wiejskich otrzymują jeszcze następujący pełnoletni obywatele austriaccy:

1. Wszyscy, którzy opłacają jakikolwiek podatek bezpośredni;

2. Wszyscy, którzy mają stałe zajęcie w pewnym zawodzie i prowadzą własne gospodarstwo domowe, a przytem albo odbyli służbę wojskową albo są głowami rodziny, składającej się co najmniej z 4 osób, albo umieją czytać i pisać w jednym z języków krajowych, oni mają prawo wyborcze w tej gminie, na której obszarze przynajmniej jeden rok są zamieszkali.

III. Liczba posłów z miast zostaje powiększona w ten sposób, ażeby większe miasta z charakterem stanowczo miejskim, jak Podgórze, zwłaszcza zaś takie, które przy wyborze

posłów do Rady państwa wciągnięte są do kuryi miejskiej, jak Brzeżany i Złoczów, Buczacz i Śniatyn, wykluczone zostały z gmin wiejskich i wybierały z kuryi miast, a w takich miastach, które obecnie mają za małą reprezentację, ażeby liczba posłów została powiększona.

IV. Odpowiednio do tego zostaje powiększoną liczba posłów z gmin wiejskich: mianowicie takie powiaty, których ludność przewyższa znacznie 100000 dusz, jak Złoczów, Rzeszów, Łańcut i inne, wybierają dwóch posłów w dwóch osobnych okręgach wyborczych.

Lwów dnia 13. stycznia 1894.

Wnioskodawca: J. Romańczuk w. r.

M. Siczynski, Herasimowicz, Hamorak, Korol, Edmund Klemensiewicz, Żardecki, Potoczek, Palch, Okuniewski, Teliszewski, Dr. Olpiński, Dr. Sawczak, Kułaczowski, Dr. Antoniewicz, A. Barabas, Rożankowski, Huryk, Ohrymowicz.

Marszałek oznajmia, że z wnioskami temi postąpi regulaminowo i że pierwsze czytanie tych wniosków umieści na porządku dziennym najbliższego posiedzenia.

W celu zdania sprawy z uzupełniającego wyboru jednego członka komisji gminnej udziela Marszałek głosu posłowi Olpińskiemu.

P. Olpiński zdaje sprawę ze skrutynium dokonanego wyboru.

Na 78 głosujących wybrany został członkiem komisji gminnej poseł Stanisław Larysz Niedzielski.

Marszałek konstatuje, że wybrany został p. Stanisław Larysz Niedzielski.

Marszałek zamyka posiedzenie i oznajmia, że porządek dzienny posiedzenia najbliższego, które się odbędzie d. 17. stycznia b. r. o godzinie 11 rano, będzie rozesłany posłom.

Koniec posiedzenia o godzinie 12. minut 45 po południu.

Marszałek krajowy;

Eustachy Sanguszko, m. p.

Sekretarze:

*Dr. Franciszek Paszkowski,
Jan Duklan Stonecki.*

